

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(1) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਹੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਫੂਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਕੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(20) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਦਮਿਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਫੂਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਓਬਿਟਰ ਡਿਕਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਵਾਲੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(21) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੈਨ ਡੀ ਜੈਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਫੂਲ ਬੈਂਚ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀ.ਸੀ ਜੈਨ, ਐਸ.ਸੀ.ਮਿਟਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

M/S ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ 1978 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 558 ਵਿੱਚ 1981 ਦਾ

ਨੰਬਰ 510 - ਸੀ. ਆਈ.

15 ਸਤੰਬਰ 1981

ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ (1918 ਦਾ VI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 39—ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ (1980 ਦਾ V)-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ 3(3)—ਸੋਧ

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੱਲ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦਾਇਰ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਟ ਹੈ—ਅਜਿਹੀਆਂ

ਅਪੀਲਾਂ—ਕੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ 1918 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਭਾਵੇਂ 28 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, 9 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਗਜ਼ਟ. ਸੀਮਿਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੈਡਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਪਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ।

(ਪਾਰਾ 6, 7 ਅਤੇ 8)।

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਆਰ.ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ. (ਪੰਜਾਬ), ਰਾਜ ਲਈ।

ਏ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਰੌਰ ਇੰਟਰਵੀਨਰ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ.ਐਲ.ਬਾਂਸਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਰਚ, 1981 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1,56,675 ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918, 1980 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 5 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1980 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 9 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1980 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਭਾਵ, 9 ਜਨਵਰੀ, 1980, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;), ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ। ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 1963 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 35 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ 28 ਜੂਨ, 1963 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ 28 ਜੂਨ, 1963 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੋਧ, ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1975 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 21 ਜੁਲਾਈ, 1975 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਅਸਲੀ ਦਾ ਮੁੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ 9 ਜਨਵਰੀ 1980 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 1979 (1980 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39(1) (ਏ) ਵਿੱਚ “ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ “ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ” ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1, 1980 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 1980 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ: -

“1980 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਸਾਰਥਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਟ ਤੋਂ 20,000, ਪਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ 5,00,000, 9 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ।”

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ 1980 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 4 ਆਫ਼ 1980 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 39 (1) (ਏ) ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੋਧ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, 1980 ਦੇ Jthe7 ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -1

1. ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ। - (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1980 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, (2) ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ

(1) 80 ਵਿੱਚੋਂ FAO 79 ਨੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

9 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

*f1S tteii

2. ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੀ ਸੋਧ। —ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ “ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ”, “ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ” ਸ਼ਬਦ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚਤ ਕਰਨਾ।— (1) ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1980 (1980 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ- 4), ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- (3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੀਵਾਨੀ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਆਮ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

(5) ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ 1 ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, 1980

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਜ

(6) Thei TheiriLordshipsiofSther SupremerCourt in

Polestar tElect (Pvt.) Ltd. ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਮਝਦਾਰ, ਬੇਹੂਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ, ਗੈਰ-ਕਾਰਜ ਯੋਗ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ। ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1980 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ *FAO* ਨੰ. 79 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਹੁਣ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਹਨ ਕਿ "ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਜਿਹੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਟਰਾਂਸਫਰਡ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, "ਅਜਿਹੀ ਅਰੰਭਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ" ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ "ਦਾਇਰ" ਅਤੇ "ਪੈਂਡਿੰਗ" ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1980, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਅਸਾਧਾਰਨ) ਵਿੱਚ 28 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ 9 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1980, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਡਿੰਗ ਸਨ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, 1980 ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਰੀਟ੍ਰੋ- <ਓਐਕਟੀਵਿਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3(3) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

(2) (1978) 41 STC 409.

ਇਹ ਐਕਟ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਅਪੀਲ" ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 3 (3) ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੈਂਡਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ" 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(7) ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ* ਸਿੰਘੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਵੀ *ਆਬਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਵਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੱਲ ਰਾਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 5 ਲੱਖ।”

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, 1980 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ 3 ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ ਕੇ ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ